

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO
W ZESPOLE SZKÓŁ CENTRUM KSZTAŁCENIA ROLNICZEGO W BOGDAŃCZOWICACH

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) w ZSKR w Bogdańczowicach zawiera działania związane z doradztwem zawodowym realizowane przez Szkołę. Działania zaplanowane zostały na cały cykl kształcenia i uwzględniają adresatów, realizatorów oraz partnerów.

Działania związane z doradztwem zawodowym w szkołach regulują m. in. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty, w której zapisano, że system oświaty zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia oraz Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r., która wymienia zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej jako jedne z podstawowych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły. Szczegółowe regulacje wprowadzają rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej, m.in. w sprawie doradztwa zawodowego, w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół oraz w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Cel główny realizacji doradztwa zawodowego w Szkole:

- przygotowanie uczniów do planowania kariery zawodowej,
- przygotowanie uczniów do planowania dalszej edukacji.

Działania związane z doradztwem zawodowym skierowane są do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Działania kierowane do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji zawodowych;
- realizowanie elementów doradztwa zawodowego na zajęciach przedmiotowych z uwzględnieniem specyfiki danego przedmiotu;
- angażowanie uczniów w organizację uroczystości i imprez szkolnych;
- promowanie idei wolontariatu;
- angażowanie uczniów w działania na rzecz promocji szkoły;
- organizowanie praktyk zawodowych;
- organizowanie staży zawodowych;
- organizowanie spotkań rekrutacyjnych z przedstawicielami firm gotowych zatrudnić uczniów i absolwentów;
- tworzenie kół zainteresowań zgodnie z oczekiwaniami uczniów;
- organizowanie spotkań informacyjnych z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- informowanie o dodatkowej ofercie kształcenia zawodowego i rozwoju osobistego;
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych i targach dotyczących rynku pracy;
- pomaganie w przygotowywaniu Indywidualnych Planów Działania (IPD) przez uczniów.

Działania kierowane do nauczycieli, wychowawców i specjalistów:

- umożliwianie zainteresowanym osobom udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- prezentowanie działań WSDZ na posiedzeniach rady pedagogicznej;
- organizowanie wizyt studyjnych w firmach;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań z doradztwa zawodowego.

Działania kierowanych do rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole;
- organizowanie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- informowanie o targach pracy i targach edukacyjnych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik).

Doradztwo zawodowe dla uczniów jest realizowane w szczególności:

1. podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym, które są prowadzone przez doradcę zawodowego w wymiarze wynikającym z ramowych planów nauczania;
2. podczas zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz podczas wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami, które są prowadzone przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców m.in. na obo-wiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego (lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Zawodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r., poz. 1591)

Doradztwo zawodowe dla uczniów i rodziców jest realizowane w formie grupowej i indywidualnej.

Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym:

W realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog i doradca zawodowy).

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- zapewnia warunki do realizacji doradztwa zawodowego w szkole;
- organizuje w szkole wspomaganie działań związanych z doradztwem zawodowym poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego i zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów;
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z doradztwem zawodowym;
- wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z doradztwem zawodowym;
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji doradztwa zawodowego;

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele przedmiotów (ogólnych i zawodowych):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć doradztwa zawodowego dla uczniów;

- przygotowują uczniów do udziału w konkursach zawodowych;
- prowadzą koła zainteresowań i zajęcia dodatkowe;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści (m.in. pedagog szkolny):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje i aktualizuje, udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Pielęgniarka:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków adekwatnych do zawodów wybranych przez uczniów.

Tematyka działań WSDZ (na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie doradztwa zawodowego, Dz. U. z 2018, poz. 1675)

1. Poznanie własnych zasobów

1.1 sporządzenie bilansu własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);

1.2 ustalenie obszarów do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;

1.3 określenie wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.4 rozpoznanie swoich możliwości i ograniczeń w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględniania ich w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.5 analiza własnych zasobów (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określenie własnego systemu wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

2. Świat zawodów i rynek pracy

2.1 analiza informacji o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;

2.2 określenie zawodu i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią kwalifikacje ucznia, z uwzględnieniem zawodów przyszłości i zapotrzebowania rynku pracy;

2.3 porównywanie form zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym kształci się uczeń oraz analiza podstaw prawa pracy, w tym rodzajów umów o pracę, sposobów ich rozwiązywania, praw i obowiązków pracownika;

2.4 konfrontacja własnych zasobów ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;

2.5 określenie znaczenie i możliwości odbycia stażu zawodowego lub zdobycia zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej;

2.6 sporządzanie dokumentów aplikacyjnych zgodnie z wymaganiami pracodawców;

2.7 przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej;

2.8 omówienie zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucji wspomagających zakładanie własnej działalności gospodarczej;

2.9 omówienie instytucji wspomagających planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucji rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

3.1 korzystanie ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego i nieformalnego;

3.2 analiza możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;

3.3 określanie korzyści wynikających z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;

3.4 analiza możliwości kontynuowania nauki.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

4.1 ustalanie celów, zadań i działań w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;

4.2 sporządzanie indywidualnego planu działania – planowanie różnych wariantów ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;

4.3 wybór dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

Podmioty, z którymi Szkoła będzie współpracować przy realizacji działań:

Przy organizacji i realizacji doradztwa zawodowego Szkoła będzie współpracować szczególnie z pracodawcami, placówkami, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli lub instytucjami rynku pracy.

Zasoby materialne przydatne w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym:

Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w sali, w której znajduje się komputer z dostępem do Internetu oraz rzutnik multimedialny. Doradca zawodowy ma umożliwiony dostęp do pracowni komputerowej w celu prowadzenia zajęć grupowych dla uczniów. Uczniowie mają dostęp do komputerów, na których zainstalowane są programy edukacyjne. Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu (doradztwo indywidualne) odbywają się w pokoju z dostępem do Internetu dla doradcy zawodowego.

Wyposażenie doradcy zawodowego stanowią:

- biblioteczka z materiałami i publikacjami dla uczniów, dla nauczycieli i rodziców,
- zbiory informacji drukowanych (informatory, ulotki, czasopisma specjalistyczne, itp.);
- zbiory informacji multimedialnych (filmy, płyty CD, programy komputerowe itp.);
- materiały wspomagające pracę doradcy i nauczycieli: ankiety, kwestionariusze, scenariusze zajęć itp.;
- materiały biurowe i inne niezbędne do realizacji zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, np. karty do flipcharta, markery; tablice (np. flipchart).

Sieć współpracy

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wsparcie merytoryczne dla szkół, także dla technikum, stanowią: poradnie psychologiczno-pedagogiczne, ośrodki doskonalenia nauczycieli, biblioteki pedagogiczne i centra kształcenia praktycznego. Szkoła dodatkowo może pozyskać partnerów wspierających działania związane z doradztwem zawodowym, tj. instytucje, placówki, firmy, które mogą być zaangażowane w działania kierowane do trzech grup adresatów: uczniów, nauczycieli i rodziców.

Placówki, które mogą współpracować ze szkołą w obszarze doradztwa zawodowego:

1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (PPP):
 - diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
 - udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
 - prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego;
2. Powiatowy Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Nauczycieli (PODN):
 - organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, konferencji dla doradców zawodowych oraz osób zainteresowanych doradztwem zawodowym;
 - przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego.

3. Biblioteka pedagogiczna:

- udostępnianie szkołom informacji o usługach doradczych w regionie oraz o wydarzeniach, konferencjach, szkoleniach z zakresu doradztwa zawodowego;
- wspieranie nauczycieli-bibliotekarzy w pozyskiwaniu, gromadzeniu i udostępnianiu informacji edukacyjno-zawodowych;
- gromadzenie i udostępnianie doradcom zawodowym i nauczycielom publikacji z zakresu doradztwa zawodowego;

4. Centra kształcenia ustawicznego, szkoły wyższe:

- udostępnianie informacji o ofercie edukacyjnej i zawodowej szkoły;
- współorganizowanie targów edukacyjnych;
- pomoc podczas rekrutacji uczniom zainteresowanym kontynuowaniem nauki po ukończeniu technikum;

5. Powiatowy Urząd Pracy, Centrum informacji i planowania kariery zawodowej:

- udostępnianie zasobów informacji edukacyjnych i zawodowych;
- diagnozowanie predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów;
- udzielanie porad dotyczących rynku pracy za granicą (usługi doradców Sieci Europejskich Ofert Pracy EURES);
- udostępnianie publikacji m.in. o sytuacji na rynku pracy;

6. Młodzieżowe Centrum Kariery:

- gromadzenie i udostępnianie ofert pracy, także ofert pracy sezonowej i krótko-terminowej;
- organizowanie giełd pracy;
- organizowanie targów pracy;
- diagnozowanie predyspozycji i zainteresowań zawodowych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych;
- organizowanie szkoleń zawodowych dla uczniów.

7. Agencje zatrudnienia:

- prowadzenie pośrednictwa pracy;
- organizowanie spotkań rekrutacyjnych;

8. Pracodawcy:

- współorganizowanie praktyk zawodowych dla uczniów; tworzenie klas patronackich;
- organizowanie staży zawodowych dla uczniów;

- sponsorowanie przedsięwzięć wzbogacających ofertę edukacyjno-zawodową i bazę dydaktyczną szkoły; organizowanie wizyt studyjnych w firmach dla uczniów i nauczycieli;
 - współorganizowanie spotkań z przedstawicielami firm dla uczniów, rodziców i nauczycieli.
9. Kuratorium Oświaty, Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe:
- tworzenie sieci doradców zawodowych;
 - opracowywanie i wdrażanie programu zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa zawodowego;
 - powoływanie powiatowych lub gminnych koordynatorów ds. doradztwa zawodowego.
10. Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE):
- organizowanie szkoleń, seminariów, konferencji z zakresu doradztwa zawodowego;
 - przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego;
 - opracowywanie dokumentów wspierających pracę doradcy zawodowego (programy, wzorcowe rozwiązania, e-zasoby);
11. Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych RP:
- organizowanie konferencji i szkoleń dla doradców zawodowych;
 - organizowanie Olimpiady z Wiedzy o Planowaniu i Zarządzaniu Karierą Zawodową;
 - organizowanie Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery.
12. Organizacje pozarządowe:
- propagowanie idei wolontariatu;
 - umożliwianie uczniom doświadczania pracy;
 - realizowanie wspólnych projektów edukacyjnych.

WSDZ opracowany jest na cały cykl kształcenia. Na każdy rok szkolny opracowuje się program realizacji WSDZ (o którym mowa w art. 98 ust. 1 pkt 16 ustawy prawo oświatowe)

Monitoring i ewaluacja wewnętrzna WSDZ

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego oraz roczny plan doradztwa są monitorowane. Za monitoring odpowiada bezpośrednio doradca zawodowy. Monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji WSDZ. Dyrektor, po konsultacji z doradcą zawodowym, ustala sposoby, zasady i harmonogram oraz obszary prowadzenia monitoringu i ewaluacji. Ewaluacja przeprowadzana jest w formie wybranej przez szkołę: co roku lub po całym cyklu kształcenia.

Rada pedagogiczna, rodzice uczniów, osoby i instytucje z otoczenia gospodarczo-społecznego są informowani o realizacji doradztwa zawodowego w szkole. Działanie to ma charakter informacyjny, a także promujący szkołę i pracę doradcy zawodowego oraz osób zaangażowanych w zadania z zakresu doradztwa zawodowego.